

Jerzy Zdanowski

prof. dr hab., Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

ANDRZEJA KAPISZEWSKIEGO PRZEKRACZANIE GRANIC KULTUROWYCH. WPROWADZENIE

W maju 2017 roku minęło 10 lat od śmierci Profesora Andrzeja Kapiszewskiego. W gronie przyjaciół, uczniów i współpracowników postanowiliśmy upamiętnić tę smutną rocznicę wydaniem numeru „Krakowskich Studiów Międzynarodowych” – kwartalnika naukowego, którego pomysłodawcą i założycielem był Profesor Kapiszewski.

Profesor Kapiszewski należał do grona uczonych o wielu pasjach badawczych, ale przede wszystkim – był człowiekiem o niezwyklej aktywności. Każde spotkanie z Nim było interesująca rozmową i oczekiwaniem, że zdarzy się coś niezwykłego. Tej aktywności poświęcił swoje wspomnienie profesor Tomasz Nałęcz, który napisał esej otwierający numer, a zatytułowany *Sen o Polsce. Nadzieje i rozczarowania polskiej inteligencji*. Pasja społecznikowska była częścią inteligenckiego etosu, który Profesor Kapiszewski wyniósł z domu i któremu był wierny jako uczony i dyplomata. Na uczelni działał na rzecz rozbudowy programów umiędzynarodowienia nauki polskiej i umocnienia kontaktów Uniwersytetu Jagiellońskiego z uczelniami zagranicznymi, głównie amerykańskimi. Dzisiaj międzynarodowe kontakty uczelni polskich tworzą gęstą sieć powiązań i pozwalają studentom oraz naukowcom wymieniać doświadczenia i nawiązywać współpracę w skali niemal globalnej. Wówczas, kiedy Andrzej Kapiszewski działał na rzecz budowy podstaw tych możliwości, nie było to tak oczywiste.

Ameryka była Jego kolejną pasją. Profesor Roman Kuźniar pięknie napisał o tym w dedykacji do swojego rozdziału: „Andrzejowi, aby jego Ameryka stała się kiedyś znowu wielka”.

Fascynacja kulturami pozaeuropejskimi była również istotna w życiu Andrzeja i jego pracy nie tylko na uczelni. Z niej zrodziła się w 2000 roku Samodzielna Katedra Bliskiego i Dalekiego Wschodu, proponująca nowe programy poznawania świata kultur pozaeuropejskich. Studia regionalne łączące wiele dyscyplin są dzisiaj już standardem, ale wówczas należało im dopiero torować drogę.

Profesor Kapiszewski był prekursorem tych studiów w Polsce, a jego następcy, profesorowie Adam Jelonek, Leszek Korporowicz i Krzysztof Kościelniak, przekształcili Katedrę w Instytut – dzisiaj czołową w Polsce placówkę kształcącą specjalistów z zakresu problematyki rozwojowej Azji i Bliskiego Wschodu.

W wizji Andrzeja Kapiszewskiego nie tylko tych studiów, ale i szeroko pojętego działania na rzecz wychowania nowych pokoleń, chodziło nie tylko o poznawanie innych światów, ale także, a może przede wszystkim, o ich zrozumienie. „Bridging cultural boundaries” było przesłaniem Andrzeja w tej dziedzinie. Takim Go pamiętają nad Zatoką Perską, gdzie spędził kilka lat jako Ambasador RP w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. „W pracach naukowych Andrzeja Kapiszewskiego, wykładach i rozmowach, problematyka kultury zawsze była kategorią ważną i dynamiczną, i obejmującą różne wymiary rzeczywistości. Wielokrotnie ukazywał kulturę jako swoiste źródło integracji, ale i konfliktów, i alienacji” – czytamy w rozdziale profesora Leszka Korporowicza i dr Sylwii Jaskuły. Ta otwartość wobec innych zjednywała Mu współpracowników, przyjaciół i uczniów – Autorów rozdziałów, które tworzą ten wyjątkowy numer „Krakowskich Studiów Międzynarodowych”.